

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Κυριακή Αγίων Πατέρων Δ' Οικ. Συνόδου – Τίτ. 3,8-15 (17/7/2016)

Η αποφυγή της αργολογίας

Από την ποιμαντική επιστολή του Αποστόλου Παύλου προς τον μαθητή του Τίτο, ιδρυτή της Εκκλησίας της Κρήτης, προέρχεται το Αποστολικό ανάγνωσμα που ακούσαμε σήμερα, αγαπητοί μου αδελφοί. Ο Παύλος διδάσκει ότι τα μέλη της Εκκλησίας, που πίστεψαν στον Χριστό, πρέπει να επιδίδονται σε έργα αγάπης και φιλανθρωπίας, ν' αποφεύγουν τις περιττές συζητήσεις και τις διαμάχες, αλλά και να εγκαταλείπουν τους αιρετικούς, όταν εκείνοι εμμένουν στην πλάνη τους. Ολοκληρώνει δε τους λόγους του με την προτροπή στην επιμονή για την επιτέλεση καλών έργων, προκειμένου να αντιμετωπίζονται οι επείγουσες ανάγκες των ανθρώπων, για να μη μένουν πνευματικώς άκαρποι.

Είναι πολλές οι αφορμές που δίδει η περικοπή για πνευματική ανάλυση και σχολιασμό. Θα περιοριστούμε, όμως, στην αναφορά του Αποστόλου των Εθνών στην αποφυγή των περιττών και μάταιων συζητήσεων από τους Χριστιανούς, που συνιστά αυτό που στην γλώσσα των Πατέρων ονομάζεται Αργολογία. Το γεγονός ότι ο Προφητάναξ Δαυίδ παρακαλεί *Θού Κύριε φυλακήν τω στόματί μου και θύραν περιοχής περί τα χείλη μου*¹, αποκαλύπτει πως το πάθος της αργολογίας είναι άκρως σημαντικό κι επικίνδυνο, καρπός μεγάλης πνευματικής ανωριμότητας.

Ο λόγος και η δυνατότητα της έκφρασης είναι από τα μεγαλύτερα δώρα και ευεργετήματα του Θεού προς τον άνθρωπο, που τον διαφοροποιούν καθοριστικά από την υπόλοιπη δημιουργία. Με το λόγο μάς δίδεται η δυνατότητα να εκφράσουμε τον εσωτερικό μας κόσμο, τα συναισθήματα και τις σκέψεις μας και να διαλεχτούμε με τον συνάνθρωπό μας, κυρίως, όμως, με τον Θεό, διά της προσευχής. Τα λόγια μας μπορούν να δημιουργήσουν και να εκφράσουν την καλοσύνη, την ομορφιά και τη σοφία. Συχνά, όμως, αποκτούν αρνητικό περιεχόμενο, γίνονται περιττά και ανωφελή και μετατρέπονται σε πάθη, που βυθίζουν την ψυχή στο σκοτάδι αμέτρητων παθογόνων καταστάσεων. Στο Ευαγγέλιο σημειώνεται χαρακτηριστικά ότι *παν ρήμα αργόν ό εάν λαλήσουσιν οι άνθρωποι, αποδώσουσιν περί αυτού λόγον εν ημέρα κρίσεως*².

Δεν είναι λίγες οι φορές που τα λόγια μας, όπως λέει ο λαός, «τσακίζουν κόκαλα», εκφράζουν συναισθήματα κακίας και αλαζονείας. Άλλοτε γίνονται συκοφαντικά, προδοτικά ακόμα. Περιέχουν το ψέμα και την απιστία, προκειμένου να καλύψουν την ανθρώπινη αδυναμία

¹ Ψαλμ. 140,3

² Ματθ. 12,36

και να μεταθέσουν σε άλλους προσωπικές ευθύνες. Μια καλή κουβέντα προκαλεί χαρά, ευχαρίστηση και αισιοδοξία. Μια κακή και εμπαθής κουβέντα μπορεί να προκαλέσει ανεπανόρθωτο κακό και να ματώσει την καρδιά.

Μερικές φορές, επίσης, ο λόγος μας εξαντλείται σε ανόητες και ανώφελες συζητήσεις, στο κουτσομπολιό και στην κατάκριση, ενώ, ως δώρο του Θεού, θα πρέπει η χρήση του να γίνεται μετρημένα, όπως απαιτούν οι σοβαρές επιπτώσεις του στη ζωή μας και στη ζωή των συνανθρώπων μας· να τον χρησιμοποιούμε για την ωφέλεια του πλησίον μας και για την προσωπική μας τελείωση· να τον χρησιμοποιούμε συνεχώς ως ευκαιρία και δυνατότητα προσευχής και άμεσης επικοινωνίας με το Θεό, αλλά και ως μέσο εξαγόρευσης των αμαρτιών μας, διά του Ιερού Μυστηρίου της Εξομολόγησης

Ο Αβάς Κασσιανός έλεγε πως ο διάβολος είναι θιασώτης της αργολογίας και αντίπαλος κάθε πνευματικής διδαχής. Επιβεβαιώνει, μάλιστα, τον λόγο του με τούτο το παράδειγμα. «Μια φορά, καθώς μιλούσα για ψυχωφελή ζητήματα σε κάποιους αδελφούς, τόσο πολύ νύσταξαν, που δε μπορούσαν ούτε τα βλέφαρά τους να κουνήσουν. Κι εγώ, τότε, θέλοντας να φανερώσω πως αυτό συμβαίνει από δαιμονική ενέργεια, άρχισα ν' αργολογώ. Στη στιγμή ξενύσταξαν κι έγιναν ολόχαροι. Αναστέναξα και τους είπα: «δέστε, αδελφοί μου! Όσο μιλούσαμε για ουράνια πράγματα, τα μάτια όλων σας τα έκλεινε ο ύπνος. Μόλις, όμως, ακούστηκαν λόγια μάταια, όλοι ξενυστάξατε κι ακούγατε πρόθυμα. Σας παρακαλώ, λοιπόν, αδελφοί, να συναισθανθείτε την ενέργεια του πονηρού δαίμονα κι έτσι να είστε προσεκτικοί και να φυλάγεστε από το νυσταγμό, κάθε φορά που κάνετε ή ακούτε κάτι πνευματικό»³.

Είναι ανάγκη, λοιπόν, αδελφοί μου, να σκεφθούμε όλα αυτά, για να καταλάβουμε γιατί ο Απόστολος Παύλος θεωρεί την αργολογία θεμελιώδες κακό. Γιατί αποστασιοποιεί τον νου του μας από την επαφή του με το Θεό και τον οδηγεί σε ανούσιες, χωρίς πνευματικό περιεχόμενο και αρνητικές για την ψυχή του, καταστάσεις. Οι έχοντες πνευματική ωριμότητα είναι σε θέση να προφυλάξουν τον εαυτό τους από την παγίδα της, εργαζόμενοι διαρκώς πνευματικά και έχοντας τον νου τους στραμμένο στον Θεό και στην ενέργεια του αγαθού. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

³ «Λειμωνάριον», τ. 56, Μάρτιος – Απρίλιος 2011